Utbildningsutskottets betänkande 1987/88:7

om ämnet hemkunskap i grundskolan samt primär- och landstingskommunal gymnasieskolutbildning inom konsumtionsområdet

UbU
1987/88:7

Motionerna

Motion väckt under allmänna motionstiden 1986

1985/86:Ub840 av Ulla Orring m.fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om undervisningen i konsumentkunskap.

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1987

1986/87:Ub225 av Marianne Carlström m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av läroplanen för grundskolan i syfte att bereda eleverna fler timmar i hemkunskap.

1986/87:Ub230 av Ingbritt Irhammar (c) och Anna Wohlin-Andersson (c) vari med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:Jo508 yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om konsumentinformation och utbildning i kost- och hälsofrågor.

1986/87:Ub232 av Kerstin Gellerman m.fl. (fp) vari med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:Jo509 yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av hemkunskapsundervisning i grundskolan.

1986/87:248 av Stina Gustavsson (c) och Karl-Anders Petersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om landstingens möjligheter att anordna kommunal vuxenutbildning.

1986/87:Ub266 av Barbro Sandberg (fp) och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna nödvändigheten av att bibehålla konsumtionslinjen i gymnasieskolan.

1986/87:Ub267 av Börje Stensson (fp) och Margareta Andrén (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att nuvarande konsumtionslinje inom gymnasieskolan bibehålls, liksom specialkurser med konsumtionsutbildning.

1986/87:Ub268 av Yvonne Sandberg-Fries (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att bevara och vidareutveckla lanthushållsskolornas kostutbildning.

1 *Riksdagen 1987/88. 14 saml. Nr 7*

1986/87:Ub302 av Margareta Mörck (fp) och Margitta Edgren (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om hemkunskapsämnets vikt i grundskolan.

1986/87:Ub303 av Karl-Anders Petersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bibehållandet av konsumtionslinje, konsumentekonomiska specialkurser och internathushållsskolor.

1986/87:Ub313 av Rosa Östh (c) och Kersti Johansson (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förbättrade förutsättningar för hemkunskapsundervisning i grundskolan,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att kost- och konsumentkunskap skall ingå på gymnasieskolans alla linjer.

1986/87:Ub333 av Ingbritt Irhammar (c) och Karl Erik Olsson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om landstingens möjlighet att anordna kommunal vuxenutbildning samt om en utökad information om konsumentekonomisk utbildning vid lanthushållsskolor m.m.

1986/87:Ub802 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bättre förutsättningar för hemkunskapsundervisning i skolan,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om obligatorisk undervisning om kost, näringslära och hälsa på samtliga av gymnasieskolans linjer,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utbildning och fortbildning av personal i den kommunala hemtjänsten,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behoven av högre specialkurser i kost, hälsa och hushållning i samtliga gymnasieregioner,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bibehållandet av konsumtionslinje, konsumentekonomiska specialkurser och internathushållsskolor,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om möjligheterna till ökade fortbildningsinsatser genom den kommunala vuxenutbildningen och studieförbunden.

1986/87:Ub809 av Ulla Orring m.fl. (fp) vari med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:L712 – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kommentarmaterial för hemkunskap i grundskolan,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om undervisningen i gymnasieskolan,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om försök med 3-årig konsumtionslinje.

1987/87:Ub817 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den gymnasiala yrkesutbildningen (delvis).

1986/87:Ub821 av Jan Hyttring (c) och Bertil Jonasson (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av en fortsatt konsumentekonomisk och storhushållsutbildning i Värmlands kommuner och vid landstingets Nygårdsskola.

Utskottet

Frågor om *hemkunskapsämnets ställning i grundskolan* tas upp i sju motionsyrkanden.

I motion 1986/87:Ub225 (s) begärs en översyn av läroplanen för grundskolan i syfte att bereda eleverna fler timmar i hemkunskap. En jämförelse görs därvid mellan antalet veckotimmar i slöjd och hemkunskap. Enligt motion 1986/87:Ub302 (fp) bör ämnet hemkunskap finnas på schemat under alla nio åren i grundskolan. I motionerna 1986/87:Ub230 (c), 1986/87:Ub232 (fp), 1986/87:Ub313 (c) yrkande 1 och 1986/87:Ub802 (c) yrkande 2 yrkas att konsumentfrågor samt kost- och hälsofrågor bör ges en framskjuten plats i grundskoleundervisningen. Enligt motion 1986/87:Ub809 (fp) yrkande 1 bör skolöverstyrelsen (SÖ) få i uppdrag att utarbeta ett kommentarmaterial för undervisningen i hemkunskap i grundskolan.

Utskottet vill först erinra om att riksdagen år 1979 beslöt att undervisningen i hemkunskap i grundskolan fr.o.m. läsåret 1982/83 skulle förstärkas (prop. 1978/79:180, UbU 1978/79:45, rskr. 1978/79:422). Därvid ökades antalet veckotimmar från fem på högstadiet till sammanlagt sex på grundskolans tre stadier (en på lågstadiet, en på mellanstadiet och fyra på högstadiet). De elever som börjat grundskolan läsåret 1982/83 har ännu inte avslutat sin skolgång. Det är därför ännu inte möjligt att avläsa om minskningen av timtalet i hemkunskap på högstadiet och då speciellt för området matlagning kan kompenseras av den satsning som görs på låg- och mellanstadierna.

Skolöverstyrelsen (SÖ) fick den 4 juni 1987 regeringens uppdrag att utveckla innehållet i och formerna för ett nationellt utvärderingsprogram. SÖ har den 11 september 1987 redovisat sitt uppdrag i en promemoria med rubriken Innehåll i och former för en nationell utvärdering av skola och vuxenutbildning. Utskottet har erfarit att vissa länsskolnämnder under verksamhetsåret 1987/88 skall granska undervisningen i bl.a. hemkunskap inom ramen för sin aktiva tillsyn. Nämnderna skall efter budgetårets slut (september–oktober 1988) rapportera resultaten av granskningen till SÖ.

Utskottet vill här erinra om att många föräldrar med barn i skolåldern numera yrkesarbetar båda. Som en följd härav erbjuds därför inte alltid möjligheter för barnen att lära sig elementär matlagning i hemmet. Som utskottet ser det kräver denna ändrade familjesituation uppmärksamhet när undervisningen i hemkunskap skall granskas. Utskottet vill i sammanhanget också erinra om andra delar av ämnet hemkunskap. Eleverna skall enligt läroplanen även få kunskap om hushållsekonomi, skötsel av hem m.m. Detta är viktigt för att ge eleverna en grund för sin fortsatta utveckling.

Utskottet vill till detta lägga följande. För undervisningen i hemkunskap finns resurser i form av dels de angivna sex stadieveckotimmarna – vilket motsvarar ca 200 undervisningstimmar, dels lärare med behörighet för undervisningen i hemkunskap, dels särskilda hemkunskapslokaler. Hur effektivt dessa resurser utnyttjas, avgörs genom lokala beslut. Skulle man lokalt anse att t.ex. längre undervisningspass än tre veckotimmar är nödvändiga på högstadiet för att träna färdighet i matlagning och för att stimulera till en god måltidskultur, är det fullt möjligt att pröva en förläggning av högstadiets samtliga fyra veckotimmar till en enda årskurs. När den lokala arbetsplanen för ett rektorsområde utarbetas, utgår utskottet från att de resurser för hemkunskapsundervisning som finns tillgängliga utnyttjas fullt ut, så att undervisningen i hemkunskap ger en god grund för fortsatt utveckling av elevernas kunskaper på området, antingen i gymnasieskolan eller på annat sätt.

Utskottet vill vidare erinra om att regeringen den 8 oktober 1987 har gett SÖ i uppdrag att redovisa förutsättningarna för schemalagd skollunch samt att informera kommunerna om vad SÖ har kommit fram till.

Resultatet av SÖ:s utvärdering och den fortsatta utvecklingen av undervisningssituationen i ämnet hemkunskap får utvisa, om hemkunskapsämnet behöver få en förstärkning av sitt veckotimtal. Olika förändringsönskemål beträffande timtal för ämnena i grundskolan måste självfallet prövas samlat i ett större sammanhang. Mot bakgrund av vad som anförts i ärendet är utskottet inte nu berett att ta upp frågan om ökad undervisningstid för ämnet hemkunskap utan anser att riksdagen på anförda grunder bör avslå motionerna 1986/87:Ub225, 1986/87:Ub230, 1986/87:Ub232, 1986/87:Ub302, 1986/87:Ub313 yrkande 1 och 1986/87:Ub802 yrkande 2.

I SÖ:s kommentarmaterial behandlas mer övergripande frågeställningar i skolans verksamhet, som regel inte specifika ämnesområden. Eftersom innehållet i ett ämne som hemkunskap ständigt måste förnyas och hållas aktuellt och i linje med forskning och utveckling, används i stället andra kanaler för information till lärarna. En sådan kanal är den publikation "Hälsan i skolan", som SÖ kontinuerligt ger ut tillsammans med Utbildningsförlaget och i vilken kost- och hälsofrågor behandlas. SÖ har gjort den bedömningen att det är lämpligt att ha en viss återhållsamhet när det gäller kommentarmaterial och i första hand ge ut sådana inom områden där det inte finns fastställda kursplaner. SÖ utarbetade således år 1984 ett särskilt kommentarmaterial om konsumentfrågor. Detta berör undervisningen i såväl hemkunskap som slöjd och samhällsorienterande ämnen.

Utskottet avstyrker på anförda grunder motion 1986/87:Ub809 yrkande 1.

Utskottet tar i det följande upp vissa gymnasieskolfrågor.

I åtta motioner – 1986/87:Ub266 (fp), 1986/87:Ub267 (fp), 1986/87:Ub268 (s), 1986/87:Ub303 (c), 1986/87:Ub802 (c) yrkandena 5 och 6, 1986/87:Ub817 (c) yrkande 9 delvis och 1986/87:Ub821 (c) yrkande 6 – framförs uppfattningen att riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna att *konsumtionslinjen samt de primär- och landstingskommunala specialkurserna inom konsumtionsområdet* bör bibehållas. Utgångspunkt för motionerna är ett förslag från arbetsgruppen för översyn av yrkesutbildningen (ÖGY) i

betänkandet En treårig yrkesutbildning (SOU 1986:2-3) att konsumtionslinjen och konsumentekonomiska specialkurser i gymnasieskolan skall slopas. Enligt motionärerna konstaterar i dag näringsexperter och pedagoger att den unga generationens kunskaper i matlagning, livsmedelskunskap och näringslära inte är tillräckliga för att de själva på ett rätt sätt skall kunna bereda sin egen mat i hemmet. Mot den bakgrunden anser motionärerna att ifrågavarande utbildningar inte bör avvecklas utan utvecklas. I motion 1986/87:Ub809 (fp) begärs att regeringen skall uppdra åt SÖ att starta en försöksverksamhet med treårig utbildning inom konsumtionsområdet.

Utskottet utgår från att skolmyndigheter och skolhuvudmän inte agerar utifrån ett utredningsförslag, innan riksdagen tagit ställning till eventuella regeringsförslag i frågan. Enligt vad utskottet erfarit finns med anledning av ÖGY:s förslag en omfattande remissopinion för ett bibehållande av den nuvarande konsumtionsutbildningen i någon form. Utredningsförslagen och remissyttrandena bereds för närvarande inom regeringskansliet. Med hänvisning till vad utskottet här anfört i ärendet föreslås att ifrågavarande motionsyrkanden avslås.

En *landstingskommuns vuxenutbildning* fick före den 1 juli 1985 omfatta kurser som motsvarar den utbildning som en landstingskommuns gymnasieskola kan omfatta, dvs. utbildning inom områdena vård, konsumtion, jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring. Från nämnda tidpunkt har bestämmelserna ändrats på så sätt att landstingskommunen i sin kommunala vuxenutbildning inte får anordna kurser inom området konsumtion. Enligt motionerna 1986/87:Ub248 (c) och 1986/87:Ub333 (c) är erfarenheterna av denna nya ordning inte goda. Genom förbudet begränsas ifrågavarande gymnasieskolenheters möjligheter att maximalt utnyttja sina lärar-, utrustnings- och lokalresurser, liksom deras strävan att erbjuda moderna och efterfrågade utbildningar för olika målgrupper. Även i motion 1986/87:Ub802 (c), yrkande 8 delvis, anses det angeläget att det får anordnas fortbildning på det konsumentekonomiska området genom kommunal vuxenutbildning vid bl.a. internatskolor med landstingskommunal huvudman.

Utskottet vill med anledning av motionsyrkandena anföra följande.

Medborgarnas kunskaper om riktig kost är av stor betydelse för folkhälsan. Mot bakgrund av redovisade erfarenheter av den nya ordningen för landstingskommunala gymnasieskolenheter anser utskottet att 4 kap. 2 § vuxenutbildningslagen (1984:1118) bör kompletteras med ordet konsumtion så att landstingskommunerna inom sin vuxenutbildning åter kan anordna utbildning inom konsumtionsområdet. Det är enligt utskottets mening naturligt att det föreligger identitet mellan skollag och vuxenutbildningslag när det gäller det slag av utbildning som utbildningshuvudmannen får anordna. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Ub248, 1986/87:Ub333 och 1986/87:Ub802, yrkande 8 delvis, beslutar att 4 kap. 2 § vuxenutbildningslagen skall ha den lydelse som framgår av *bilaga* till detta betänkande. Utskottet utgår från att SÖ i särskild ordning informerar om vilka utbildningar som kan anordnas vid ifrågavarande landstingskommunala skolenheter.

I motionerna 1985/86:Ub840 (fp) yrkande 1, 1986/87:Ub313 (c) yrkande 2, 1986/87:Ub802 (c) yrkande 3 och 1986/87:Ub809 (fp) yrkande 2 hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det i gymnasieskolan behövs undervisning i *konsumentkunskap* också på andra linjer än konsumtionslinjen.

Utskottet har i det föregående berört den översyn av den gymnasiala yrkesutbildningen som gjorts av ÖGY. Utskottet vill inte under pågående beredning av ÖGY:s betänkande avseende de yrkesinriktade linjerna uttala sig om förändringar avseende dessa. Enligt utskottets mening är det inte heller lämpligt att nu uttala sig om några särskilda förändringar för de mer teoretiska linjerna, för vilka under senare år ett antal timplaneförändringar ägt rum och för vilka ytterligare flera år framöver ett försöks- och utvecklingsarbete avses komma att bedrivas. Mot bakgrund av detta anser utskottet, som delar motionärernas uppfattning om värdet av kunskaper om kost och näringslära, att riksdagen på anförda grunder bör avslå motionerna 1985/86:Ub840 yrkande 1, 1986/87:Ub313 yrkande 2, 1986/87:Ub802 yrkande 3 och 1986/87:Ub809 yrkande 2.

Enligt motion 1986/87:Ub802 (c) yrkande 8 delvis bör möjligheterna att genom *studiecirklar* sprida kunskaper i näringslära och kostfrågor utnyttjas och uppmuntras.

Utskottet har i utbildningsfrågan ingen annan uppfattning än motionärerna. Samtidigt vill utskottet erinra om att det är allmänhetens efterfrågan på viss utbildning inom studiecirkelverksamheten som till sist blir styrande för utbildningens omfattning. Yrkandet avstyrks.

I motion 1986/87:Ub802 (c) yrkande 4 begärs att *personal i den kommunala hemtjänsten* under sin utbildning skall få tillräckliga kunskaper i matinköp och matlagning, även dietmatlagning. Så är enligt motionärerna inte fallet med den personal som genomgått sociala servicelinjen i gymnasieskolan. För redan verksam personal bör enligt motionärerna anordnas fortbildning så att de får erforderliga kunskaper på detta område.

Utskottet, som anser att motionärerna aktualiserar en viktig fråga, erinrar om att skolöverstyrelsen (SÖ) avser revidera läroplanen för sociala servicelinjen, bl.a. mot bakgrund av synpunkter liknande dem som motionärerna för fram. Fortbildning av personal inom hemtjänsten är en fråga för huvudmannen för verksamheten. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet yrkande 4 i motion 1986/87:Ub802.

Utskottet hemställer

1. beträffande *hemkunskapsämnets ställning i grundskolan*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub225, 1986/87:Ub230, 1986/87:Ub232, 1986/87:Ub302, 1986/87:Ub313 yrkande 1 och 1986/87:Ub802 yrkande 2,

2. beträffande *visst kommentarmaterial till läroplan för grundskolan*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub809 yrkande 1,

3. beträffande *konsumtionslinjen samt primärkommunala och landstingskommunala specialkurser inom konsumtionsområdet*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub266, 1986/87:Ub267,

1986/87:Ub268, 1986/87:Ub303, 1986/87:Ub802 yrkandena 5 och 6, 1986/87:Ub809 yrkande 3, 1986/87:Ub817 yrkande 9 delvis och 1986/87:Ub821 yrkande 6,

4. beträffande *kommunal vuxenutbildning hos landstingskommuner*
att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Ub248, 1986/87:Ub333 och 1986/87:Ub802, yrkande 8 delvis, antar det av utskottet i *bilaga* framlagda förslaget till lag om ändring i vuxenutbildningslagen (1984:1118),

5. beträffande *konsumentkunskap på andra linjer än konsumtionslinjen*
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Ub840 yrkande 1, 1986/87:Ub313 yrkande 2, 1986/87:Ub802 yrkande 3 och 1986/87:Ub809 yrkande 2,

6. beträffande *konsumentekonomiska fortbildningsinsatser genom studieförbunden*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub802 yrkande 8 delvis,

7. beträffande *utbildning m.m. av personal i den kommunala hemtjänsten*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub802 yrkande 4.

Stockholm den 19 november 1987

På utbildningsutskottets vägnar

Helge Hagberg

Närvarande: Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Göran Allmér (m), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Larz Johansson (c), Björn Samuelson (vpk), Kerstin Göthberg (c) och Rinaldo Karlsson (s).

Reservationer

1. Hemkunskapsämnets ställning i grundskolan (mom. 1)

Larz Johansson och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet vill först" och på s. 4 slutar med "1986/87:Ub802 yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att hemkunskapsämnets ställning på grundskolans högstadium bör stärkas. De delar av ämnet som behöver förstärkas är kostlära och matlagning. Skälet härtill är att man inte tillräckligt beaktat att flertalet föräldrar med barn i skolåldern numera förvärvsarbetar utanför hemmet. I hemmen erbjuds inte längre tillfällen att inhämta sådana ytterst elementära kunskaper i matlagning och varukännedom som förut gavs direkt i den dagliga matlagningssituationen. De för skolverksamheten ansvariga måste inse att situationen i hemmen har förändrats och se till att sådana brister hos

högstadieelever på kostlärans och matlagningens område, som för ett antal år sedan skulle ha ansetts som helt uteslutna, snarast åtgärdas.

Ett annat skäl att stärka hemkunskapsämnets ställning är följande. Ätandet har med åren mer och mer "kollektiviserats". Man står i kö för att hämta sin matbricka, man står i kö för att lämna den. Livets nödtorft uppehålls genom en marsch i matsalen som upprepas dag ut och dag in. Men ätandet bör vara något mer än en process för att uppehålla livets nödtorft. Det skall i sig själv ha ett eget värde med estetiska inslag. Ett vackert dekorerat bord, anpassat till årstiden eller högtidsdagen med ett val av rätter som ansluter därtill, har i sig ett värde som bidrar till att förmedla en del av det kulturarv som det är skolans uppgift att förmedla. För detta måste tid ges i form av sammanhängande arbetspass i hemkunskap på högstadiet. Få ämnen om något har för övrigt sådan förmåga att knyta samman hemmen och skolan som ämnet hemkunskap. Här kan även elever som har svårt med teoretiska studier konkret visa att han eller hon på ett utmärkt sätt kan klara av en uppgift.

I grundskolan är antalet veckotimmar i hemkunskap sammanlagt sex och i slöjd sammanlagt sexton. Man kan fråga sig om detta är en rimlig fördelning av dessa veckotimmar. Det torde vara lika viktigt att kunna sköta sitt hem och laga sin mat som att snickra och sy. Översynen av läroplanen för grundskolan bör göras med den förutsättningen att undervisningen i hemkunskap i grundskolan bör omfatta mer än nuvarande sex veckotimmar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *hemkunskapsämnets ställning i grundskolan*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Ub225, 1986/87:Ub230, 1986/87:Ub232, 1986/87:Ub302, 1986/87:Ub313 yrkande 1 och 1986/87:Ub802 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Konsumtionslinjen samt primärkommunala och landstingskommunala specialkurser inom konsumtionsområdet (mom. 3)

Ylva Annerstedt (fp), Lars Leijonborg (fp), Larz Johansson (c) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet utgår" och slutar med "motionsyrkanden avslås" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion 1986/87:Ub809 yrkande 3 att den konsumentekonomiska utbildningen bör utvecklas så att den passar förändrade krav från arbetslivet. Regeringen bör därför uppdra åt skolöverstyrelsen att starta en försöksverksamhet med en treårig utbildning inom konsumtionsområdet. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub809 yrkande 3 och med anledning av övriga aktuella motioner som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *konsumtionslinjen samt primärkommunala och landstingskommunala specialkurser inom konsumtionsområdet*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub809 yrkande 3 och med anledning av motionerna 1986/87:Ub266, 1986/87:Ub267, 1986/87:Ub268, 1986/87:Ub303, 1986/87:Ub802 yrkandena 5 och 6, 1986/87:Ub817 yrkande 9 delvis och 1986/87:Ub821 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Konsumentekonomiska fortbildningsinsatser genom studieförbunden (mom. 6)

Larz Johansson och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet har" och slutar med "Yrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Goda kostkunskaper hos ett lands medborgare har stor betydelse för folkhälsan. Regeringen bör därför ta initiativ till en riksomfattande satsning på detta område med hjälp av studieförbunden. Som förebild för ett sådant initiativ bör tidigare satsning på en allmän bred datautbildning kunna tjäna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *konsumentekonomiska fortbildningsinsatser genom studieförbunden*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub802 yrkande 8 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Utbildning m.m. av personal i den kommunala hemtjänsten (mom. 7)

Larz Johansson och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet, som" och slutar med "1986/87:Ub802" bort ha följande lydelse:

Mathållningen för såväl friska som sjuka åldringar är av avgörande betydelse för deras välbefinnande. Enligt utskottets mening bör det vara ett oeftergivligt krav på personal inom hemtjänsten att den har tillfredsställande kunskaper om kost, matinköp och matlagning, även dietmatlagning. Så är ofta inte fallet i dag med de hemvårdare som genomgått social servicelinje i gymnasieskolan. Mot denna bakgrund anser utskottet att utbildningen i bl.a. kost och dietmatlagning måste få ett mycket större utrymme än för närvarande på de studievägar som ger utbildning för personal inom hemtjänsten. SÖ bör få i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder.

Det är en uppgift för den kommunala huvudmannen att ge redan verksam hemtjänstpersonal fortbildning på detta viktiga område.

Vad utskottet här har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *utbildning m.m. av personal i den kommunala hemtjänsten*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub802 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Förslag till
Lag om ändring i vuxenutbildningslagen (1984:1118)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § vuxenutbildningslagen (1984:1118) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
4 kap.	
2 §	
Kommuner får i sin komvux anordna kurser både på grundskolenivå och på gymnasial nivå.	
Landstingskommuner får i sin komvux anordna endast kurser för utbildning på gymnasial nivå inom områdena vård, jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring.	Landstingskommuner får i sin komvux anordna endast kurser för utbildning på gymnasial nivå inom områdena vård, *konsumtion*, jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

gotab Stockholm 1987 13683